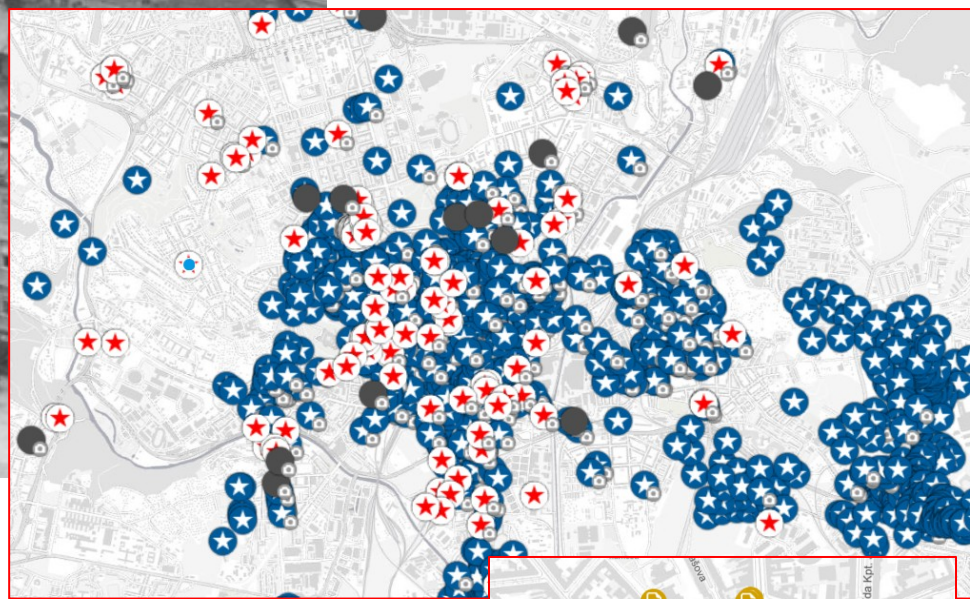

Mapa bombardování Brna
2. světová válka

Panoráma z roku 1869

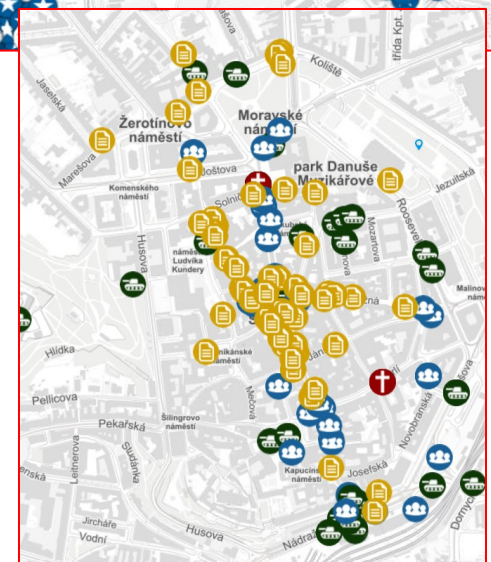
Metodika XIII.

Kulturní paměť
lieux de mémoire

Brno jako místo kulturní
paměti

Mapa: Události
okolo okupace
srpen 1968

Úkoly 23.4.

1. Brno jako prostor kolektivní paměti:

- Vyberte si dva příklady pamětného místa, které by se dali představit Vídeňákům (preference leží spíš na těch nevšedních)
- Sestavte k nim dokumentaci (prohloubení: literaturu, prameny, obrázky)
- Zformulujte badatelské otázky (Na co nám materiál může vůbec odpovědět? Kde jsou slepá místa?)

2. Aleida Assmann, Prostory vzpomínání (Kap. V., místa, S. 335-381)

- Co je to „paměť“ míst“?
- Co jsou to „posvátná místa“ a jak jsou konstruována?
- Co jsou "traumatická" místa paměti?
- Je trauma předpokladem pro vznik ne-míst paměti?

Úkoly 23.4.

1. Brno jako prostor kolektivní paměti:

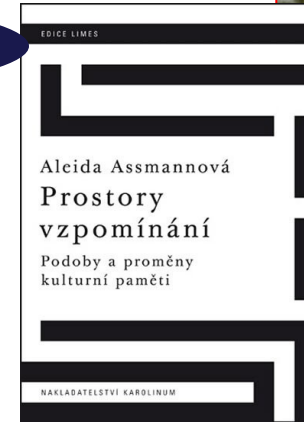
- Vyberte si dva příklady pamětného místa, které by se dali představit Vídeňákům (preference leží spíš na těch nevšedních)
- Sestavte k nim dokumentaci (prohloubení: literaturu, prameny, obrázky)
- Zformulujte badatelské otázky (Na co nám materiál může vůbec odpovědět? Kde jsou slepá místa?)

2. Aleida Assmann, Prostory vzpomínání (Kap. V., místa, S. 335-381)

- Co je to „paměť“ míst“?
- Co jsou to „posvátná místa“ a jak jsou konstruována?
- Co jsou "traumatická" místa paměti?
- Je trauma předpokladem pro vznik ne-míst paměti?

Aleida Assmann: Prostory vzpomínání

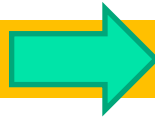
Aleida Assmann
(*1947)

V. místa

Paměť míst

1. vzpomínka na místa
2. paměť, která je lokalizována v místech samotných, neboť místa sama se mohou stát subjekty a nositeli paměti a případně mají paměť, která přesahuje lidskou paměť

Místa vzpomínání

Místa paměti

Propojení skrze
specifickou symbolikou

Generační místa

Statická pohřebiště (hřbitovy), kousek půdy, který vždy patřil rodině, setrvačnost dlouholetých tradic, které se nyní brání všem změnám = přízemní způsob života

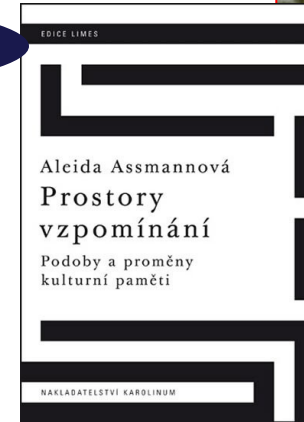
Mobilní památníky (pohřebiště) = indiánské uctívání duchů a předků

Moudrost míst, která jsou sama o sobě základem porozumění = jejich ničitelé je reinterpetují (tj. vyhnání Navahů).

Aleida Assmann: Prostory vzpomínání

Aleida Assmann
(*1947)

V. místa

Posvátná místa a mýtické krajiny

- Místa, kde lze zažít přítomnost bohů, a která jsou proto zdůrazněna zvláštními tabu
- Svaté místo je kontaktní zónou mezi bohem a člověkem
- Předtím, než se Bůh zjevil v knihách, museli lidé konat poutě na **svatá místa**, kde **sídlili bohové** (polyteismus)
- Monoteismus: jedním z předpokladů je všudypřítomnost Boha

Příklad Jeruzalém

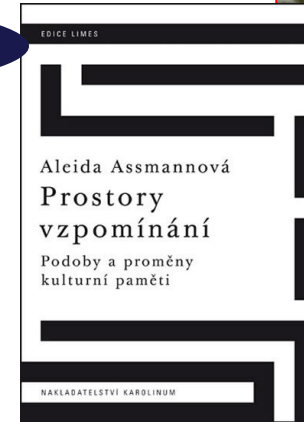
Proměny mezi posvátným a historickým památným místem

- **Nebeský a pozemský Jeruzalém**
- Křesťanský vs. židovský výklad města (místo uložení archy úmluvy, mobilní Tóra, ospravedlnění křížových výprav)
- **Příklad: Théby: Alexandrův román** – Alexandr ničí minulost = tabula rasa, na níž se mají zapsat dějiny jeho slávy
= **To s ohledem na symbolický obsah, který místo neztrácí navzdory svému zničení.**

Aleida Assmann: Prostory vzpomínání

Aleida Assmann
(*1947)

V. místa

Traumatická místa

- Pamětní místa jsou místa, kde bylo dosaženo příkladných úspěchů nebo kde došlo k příkladnému utrpení (zápisy psané krví, jako je pronásledování, ponížení, porážka a smrt, mají významné místo v **mýtické, národní a historické paměti**)
= Jsou nezapomenutelné, pokud jsou skupinou převedeny do **pozitivně závazné paměti**
= Traumatická místa se od nich liší tím, že brání **pozitivními (afirmativnímu) utváření významu**

Příklad Osvětim

Jonathan Webber: Osvětim „**není muzeum, i když se to tak na první pohled může zdát, není to hřbitov, i když pro to má základní předpoklady, není to turistické místo, i když někdy přetéká proudy návštěvníků. Je všechno v jednom**“

= **komplexnost pamětního místa je způsobena různorodostí vzpomínek a perspektiv těch, kteří ho navštěvují.**

- Pro **Poláky**, kteří z něj učinili **ústřední místo připomínající jejich národní historii viktimizace**, znamená něco jiného než pro přeživší **židovské vězně**
- Pro **Němce** má jiný význam než pro **příbuzné oběti**
- **ochrana a muzealizace** traumatických míst je výsledkem přesvědčení, že **masové zločiny nacionálního socialismu nemohou nikdy být promlčeny**
- **nelze je nikdy přeměnit v něco pozitivního**

Úkoly 23.4.

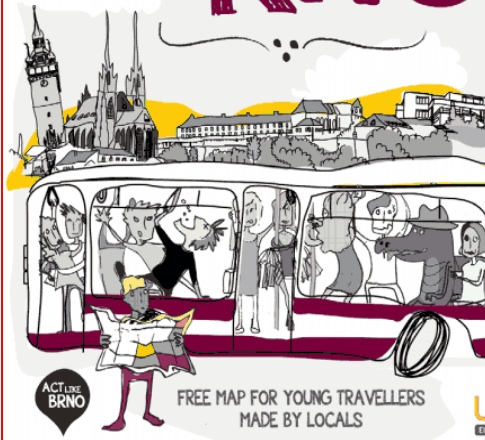
1. Brno jako prostor kolektivní paměti:

- Vyberte si dva příklady pamětného místa, které by se dali představit Vídeňákům (preference leží spíš na těch nevšedních)
- Sestavte k nim dokumentaci (prohloubení: literaturu, prameny, obrázky)
- Zformulujte badatelské otázky (Na co nám materiál může vůbec odpovědět? Kde jsou slepá místa?)

2. Aleida Assmann, Prostory vzpomínání (Kap. V., místa, S. 335-381)

- Co je to „paměť“ míst“?
- Co jsou to „posvátná místa“ a jak jsou konstruována?
- Co jsou "traumatická" místa paměti?
- Je trauma předpokladem pro vznik ne-míst paměti?

BRNO

Jaké zdroje můžeme využít pro rekonstrukci brněnské minulosti?:

INTERNETOVÁ ENCYKLOPEDIA DĚJIN
BRNA

vyhledat...

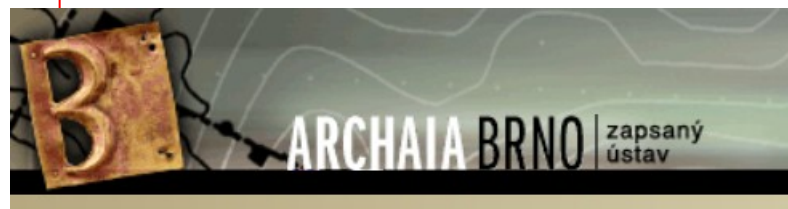

- > Osobnosti
- > Události
- > Ulice
- > Objekty
- > **Stavby, areály**
- > Školy
- > Fotogalerie
- > Archeologie
- > Literatura

<https://encyklopedie.brna.cz/home-mmb/>

Stránka do dnes aktivní

https://www.archaiabrno.cz/home_cs/?acc=onas

Stránka, určená archeologii Brněnska a Jihomoravského kraje

Rekonstrukce Brna (několik modelů)
od 14. stol. po švédské války

BRNO 1645

Úvodní strana

Z čeho jsme vycházeli

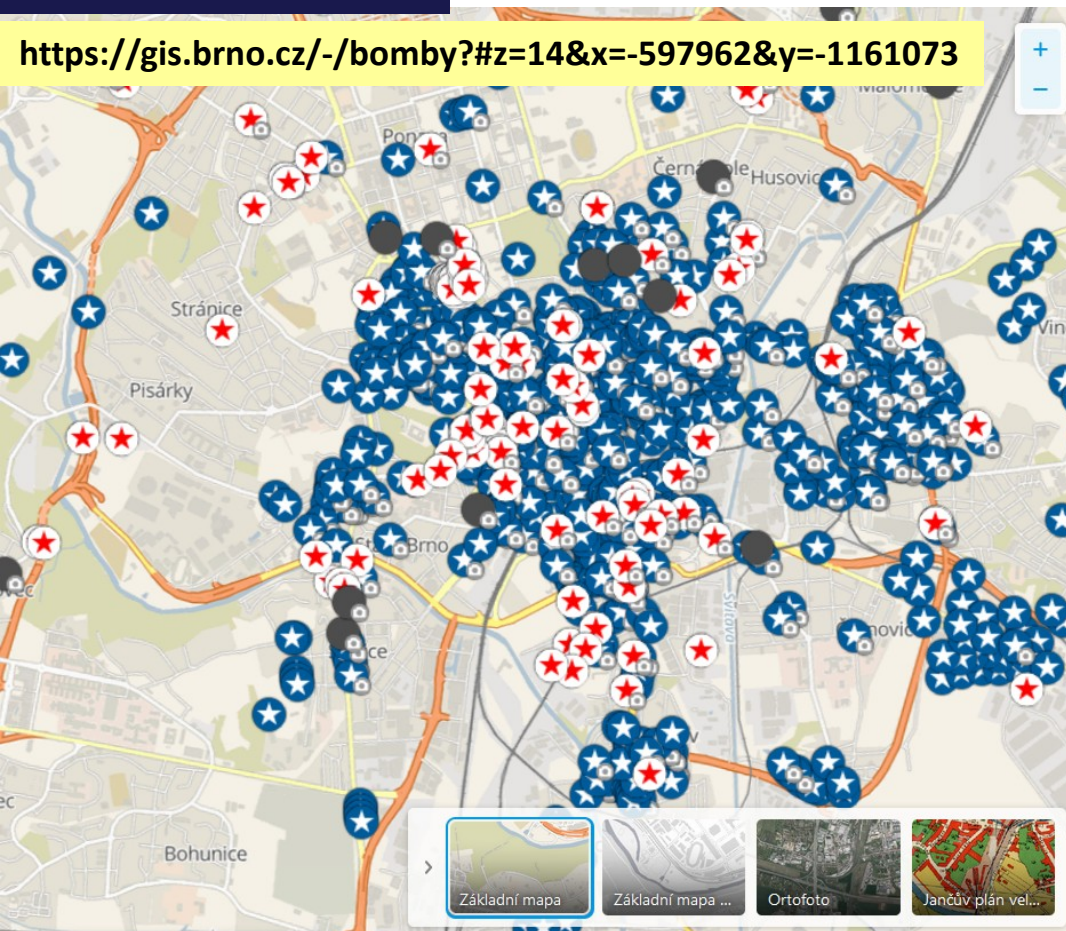
VIRTUÁLNÍ MODELY BRNA

<https://www.brno1645.cz/index.htm>

Bombardování Brna

<https://gis.brno.cz/-/bomby?#z=14&x=-597962&y=-1161073>

„Bombardování Brna“ je aplikací mapující místa zasažená spojeneckými a sovětskými nálety na Brno v letech 1944-1945. **Jednotlivé lokality se zaregistrovanými dopady bomb jsou rozlišeny podle hlavních spojeneckých náletů v srpnu, listopadu a prosinci 1944 či sovětských leteckých útoků v dubnu 1945.** V případě, že u vybombardovaného místa je dostupná obrazová dokumentace z období po náletu, jsou k jednotlivým záznamům připojeny dobové fotografie. Přidána byla také historická mapa Brna, která ukazuje stav zástavby města zhruba v období druhé světové války

Okupace v Brně (1968/1969)

Účastníci demonstrace dne 21. srpna 1969 házeli dlažební kostky na obrněná vozidla Čs. Armády na Zelném trhu

<https://gis.brno.cz/mapa/1968/?c=-597904.1%3A-1160784.75&z=4&lb=zm-brno-seda-all&ly=srpen-1968%2Cleden-1969%2Csrpen-1969%2Culn&lbo=1&lyo=&i=-599050.92%3A-1160264.83>

Příprava papíru pro exkurzi (21.5.)

Formácie (záhlaví):

- vaše jméno
- název kurzu

Koncept: Co propojuje vaše památky?

- Poutavý Titul
- Krátké představení konceptu (1/2 stránky, poznámkovitě)

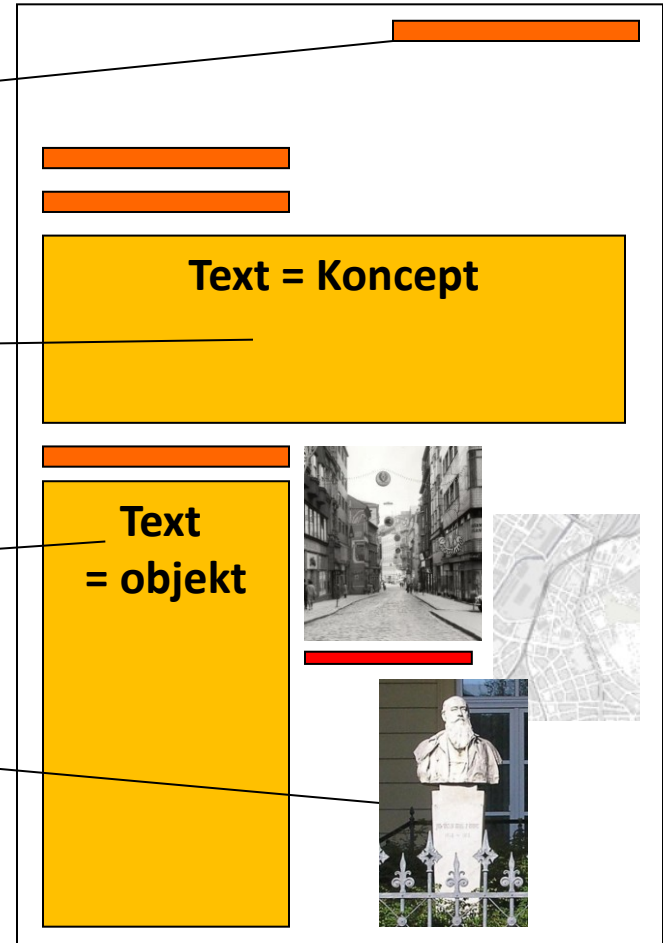
Konkrétní Objekt (česky – v překladu, německy nebo anglicky = DeepL.com)

- Historické souvislosti, data (klidně tabulkovitě)
- Vývoj pamětního místa
- Nějaká zajímavost k pamětnímu místu
- Materiály (články z novin)
- Fotky
- Mapy/plány (vždy s legendou/se zdrojem!)

Bibliografie (na konci papíru)

- Ne jenom online-zdroje!

Prosím o vypracování papírů do 3.5.

Úkoly 7.5.

1. Přečtěte si dvě kapitoly z knížky Björnara Olsena: In defense of things (Introduction: S. 1-20, Kap. 6: Temporality and Memory: How things remember: S. 107-128)

- Co se skrývá za pojmem ‚věc‘?
- Co je to ‚paměť věcí‘? Jak podle Olsena zapadá mezi představy o ‚místech paměti‘ ?
- Jakými způsoby vzpomínají ‚věci‘
- Mohou být věci ne-místem paměti?

2. Vypracuje papír (tedy dokumentaci) k vašemu tématu (exkurze) s patřičnou dokumentací (viz návod) = zatím česky!

- objem: cca. 4 stránky
- pošlete mi vše do 3.5. na mail